

СВОБОДА ВОЛІ ТА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

У світі, де штучний інтелект стрімко розвивається, питання про свободу волі та природу людської особистості стають дедалі важливішими. Поява технології штучного інтелекту викликала занепокоєння щодо того, наскільки вона вплине на нашу поведінку, наші рішення та, зрештою, на наше самопочуття.

У центрі цієї філософської дискусії лежить концепція вільної волі, тобто здатності людей самостійно приймати рішення без зовнішнього примусу чи обмежень. Але в міру того, як системи штучного інтелекту стають все більш складними і проникають у наше повсякденне життя, виникають запитання: Якою мірою ці технології вплинуть на нашу свободу волі?

Деякі вважають, що штучний інтелект має внутрішній потенціал для обмеження свободи дій людини. Алгоритми штучного інтелекту розроблені для аналізу величезних обсягів даних і прогнозування поведінки людей, що часто призводить до персоналізованих рекомендацій і пропозицій щодо прийняття рішень. Хоча це може підвищити ефективність і зручність, це також викликає занепокоєння, що це обмежить індивідуальний вибір і автономію. У світі, де системи штучного інтелекту все більше впливають на наші вподобання та рішення, чи ставимо ми під загрозу свою автономію?

З іншого боку, прихильники штучного інтелекту стверджують, що ці технології мають потенціал розширювати свободу людини, а не обмежувати її. Передаючи повсякденні завдання та процеси прийняття рішень системам штучного інтелекту, люди можуть звільнити свій час, щоб зосередитися на мисленні вищого рівня, творчості та самовираженні. Крім того, штучний інтелект сприятиме більшій персоналізації та індивідуалізації в багатьох сферах життя, даючи людям більше контролю над своїм досвідом та ідентичністю.

У контексті штучного інтелекту концепція людської ідентичності також відіграє важливу роль. Оскільки системи штучного інтелекту стають все більш складними та здатними імітувати людські думки та поведінку, постає питання про те, що означає бути людиною у світі,

де машини можуть імітувати людські когнітивні процеси. Чи запровадження технологій штучного інтелекту в наше життя підірве чи зміцнить наше розуміння людської особистості? У багатьох дослідженнях, особливо в Бенджаміна Лібета [2], висловлюються протилежні позиції. Але навіть якщо ми припустимо, що люди мають певний ступінь свободи, навіть якщо вона дуже обмежена, штучний інтелект не зможе визнати цю свободу, якщо він не буде використаний у свідомо контрольований спосіб і зможе повністю впливати на вибір людини. Усе більш психологічно комфортне середовище життя, оскільки штучний інтелект надає людям зручні, ефективні та вигідні рішення, мінімізуючи внутрішню напругу людини, пов'язану з вибором дій та відповідальністю за рішення дегенерація. Це може навіть призвести до зниження сили волі та розумових здібностей людини. Для пересічної людини ця тенденція споживчого способу життя, яка полягає в тому, щоб доручити когось керувати (у цьому випадку штучного інтелекту), безсумнівно, буде зручною та дуже привабливою.

І те, що спочатку здавалося просто теоретичним припущенням про втрату людської свободи (або принаймні ілюзії свободи), перетворюється на передбачення, яке нібито автоматично виконується «автоматичним» штучним інтелектом. Тут парадокс ситуації полягає в поведінці штучного інтелекту, який здатний забезпечити збереження специфіки та унікальності людини, враховуючи її унікальні якості та самоідентифікацію в різних сферах її життя.

Вибір хобі та професій, облаштування власного житла, особливості харчування та лікування, режим рухової активності (спортивний вид занять), види дозвілля та відпочинку, споживання. І пропозиції, які він робить, мабуть, точніші, ніж варіанти, які людина могла б вибрати для себе. Але за таких обставин у людини може виникнути ілюзія, що вона має повну свободу для здійснення своїх бажань, і в цьому випадку вона не відчуває повної відсутності сили волі і не в змозі відірватися від середовища, в якому вона сформувалася може не відчувати бажання це зробити, що призводить до такої слабкості. Сила волі, «іншими словами, штучний інтелект не повинен призводити до дурості людства» [3]. Варіанти, доступні для людей, – це особистий вибір між тим, щоб задовольнитися використанням сучасних технологій для комфорту життя або використовувати штучний інтелект для саморозвитку, освіти та підтримки та вдосконалення своєї ідентичності. І лише розуміючи роль прийнятної людської ідентичності в сучасному суспільстві та світі, ми можемо побудувати інформовану, морально розвинену та

творчу особистість, яка не обмежена сучасними технологічними досягненнями, можна виробити правильну стратегію. Це, безсумнівно, вимагає критичного ставлення до неконтрольованого використання систем з елементами штучного інтелекту, а також створення особистісно орієнтованої системи виховання та освіти в суспільстві, щоб запобігти певній точці неповернення. Педагогічна наука тут може і повинна відігравати важливу роль [4].

Концепції свободи волі та людської ідентичності вже давно є предметом філософських дебатів, спрямованих на з'ясування того, що означає бути людиною та вибір, який ми робимо. У міру розвитку штучного інтелекту виникають питання про те, як ця нова технологія вплине на наше розуміння цих фундаментальних аспектів людства.

Однією з головних проблем штучного інтелекту є те, що він може обмежити або навіть скасувати свободу волі людини. Оскільки штучний інтелект стає все більш складним і інтегрованим у наше повсякденне життя, є побоювання, що він може впливати на наші процеси прийняття рішень і маніпулювати ними, потенційно спричиняючи втрату автономії. Це піднімає важливі етичні питання про те, якою мірою ми повинні дозволяти штучному інтелекту контролювати або направляти наші рішення, і як це може вплинути на нашу особисту ідентичність.

У контексті штучного інтелекту особистість людини також ставиться під сумнів. З розвитком технологій, які імітують людський інтелект і поведінку, межа між людьми і машинами стає все більш розмитою. Це розмивання кордонів ставить під сумнів традиційні уявлення про ідентичність і породжує питання про те, що означає бути справжньою людиною у все більш штучному світі.

Одним із ресурсів, який займається цими складними питаннями, є книга Ієна Мак'юєна «Машини, як я». Мак'юєн досліджує стосунки між людьми та штучним інтелектом, торкаючись тем ідентичності, моралі та свободи волі. Досліджуючи взаємодію своїх героїв із їхніми штучними супутниками, Мак'юєн запрошує читачів подумати про те, що означало б створити розумні форми життя, які відображають людські думки та емоції [2].

Крім того, робота філософа Ніка Бострома про суперінтелект також проливає світло на потенційні ризики існування, пов'язані зі штучним інтелектом. Його книга «Суперінтелект: стратегії та ризики розробки розумних машин» досліджує етичні аспекти створення машин, які перевищують людський інтелект, і те, як штучний інтелект вплине на нашу свободу волі, спонукаючи читачів задуматися про те, як ми змінюємо свою особистість [1].

Отже, поява штучного інтелекту ставить серйозні питання щодо свободи волі та особистості людини. Коли ми орієнтуємося в технологічному середовищі, яке швидко змінюється, важливо враховувати етичні аспекти ІІ та те, як він впливає на наше розуміння того, що означає бути людиною. Вивчаючи такі філософські книги, як «Машини, як я» та «Суперінтелект», ми можемо почати розуміти ці складні питання та намітити шлях до збереження нашої незалежності та самосвідомості в епоху штучного інтелекту це.

Література:

1. Нік Бостром. Суперінтелект. Стратегії і небезпеки розвитку розумних машин // Видавництво Наш формат, 2020. 408 с.
2. Libet, Benjamin. Unconscious Cerebral Initiative and the Role of Conscious Will in Voluntary Action // The Behavioral and Brain Sciences : журнал. – 1985. – Вип. 4, № 8. – С. 529–539.
3. Russell, Stuart. «Artificial Intelligence: A Modern Approach.» Pages 125–140.
4. Searle, John. «Minds, Brains, and Programs.» Pages 32–46.